

“Evaluación del cribado y la efectividad de una intervención breve en bebedores de riesgo atendidos en consultas de atención primaria”

López-Marina V, Pizarro G, Alcolea R, Beato P, Galindo E, Montellà N.

Aten Primaria 2005;36(5)261-8.

El consum excessiu d'alcohol és un important problema de salut pública als països occidentals degut a les conseqüències sobre la salut i la relació social.

Cada vegada són més els professionals d'Atenció Primària que enregistren en la HCAP el consum d'alcohol dels seus malalts i desenvolupen mesures de prevenció per reduir-lo.

Fa anys vàrem observar en diferents CAP del nostre àmbit un baix registre del consum d'alcohol (estudi multicèntric sobre l'abordatge del consum d'alcohol a l'atenció primària. Atenció Primària. Vol 19. N° 2) i en l'anàlisi de les seves causes es varen identificar: l'absència d'un protocol específic, la manca de motivació, insuficients habilitats en educació sanitària, l'elevada pressió assistencial i la manca de relació amb altres nivells assistencials.

Des de llavors i de forma progressiva, hem anat implantant activitats formatives adreçades a l'interrogatori i maneig del consum d'alcohol en AP. També hem establert circuits de comunicació i assistència amb professionals del Centre d'Atenció de Drogodependències de l'àmbit i hem desenvolupat i implantat un protocol d'intervenció informatitzat de l'alcohol (OMI-AP).

En relació al nostre estudi recentment publicat “Avaluació del cribatge i l'efectivitat d'una intervenció breu en bevedors de risc atesos a les consultes d'atenció primària”, els aspectes més rellevants han estat:

- El consum de begudes alcohòliques és una pràctica habitual en els nostres malalts.
- El 11,5% dels pacients d'entre 18-65 anys d'ambdós sexes són bevedors de risc i més del 50% d'aquests correspon al grup d'edats compreses entre 31-50 anys.
- El 65% dels bevedors de risc seleccionats van acceptar a participar en una intervenció d'un any de durada per disminuir el seu consum d'alcohol.
- El 25% dels bevedors de risc seleccionats complien criteris de dependència alcohòlica (CAGE ≥ 2).
- Als 2 i 12 mesos el promig de disminució del consum total setmanal va ser del 50% i del 42,4% respectivament.
- Als 2 i 12 mesos l'eficàcia de la nostra intervenció va ser del 57'8% i del 42'4% respectivament.
- Vam trobar disminucions estadísticament significatives en els següents paràmetres biològics: VCM, Colesterol, Triglicèrids i GGT.

L'estudi no contempla certs aspectes de la relació assistencial i que considerem d'interès comentar: la majoria dels malalts no varen “amagar” els seus consums d'alcohol en ser preguntats durant l'entrevista. Així mateix una gran part dels bevedors de risc no eren conscients dels seus consums de risc. En general, els malalts no van oferir resistència per reduir el seu consum.

Hem observat una evolució favorable al canvi de conducta en visites successives en determinats pacients dependents diagnosticats i que no formaven part de l'estudi.

Hem après del malalt a establir un clima favorable en la relació per poder analitzar circumstàncies, situacions ambientals i estats emocionals relacionats amb el consum.

Segons el nostre parer, els professionals d'AP deuriem conèixer el consum d'alcohol dels nostres malalts, informar-los dels límits de risc, facilitar consell personalitzat per disminuir el consum, saber diagnosticar la dependència i els trastorns relacionats amb l'alcohol, conèixer i aplicar elements motivacionals adaptats a les nostres consultes, intervenir en situacions de dependència lleu i saber derivar adequadament a altres nivells assistencials.

Dr Gregori Pizarro.